

KENDİNDEN KENDİNE®

Bilişim • Eğitim • Danışmanlık

BİLİŞİM KOÇLUĞU®

ÖZ

Koçluk, kelime anlamı olarak bir yerden bir yere götürme anlamına gelir. Bu doğrultuda koçluk hizmeti de “koçun danışanlarına, belirlenen bir amaç doğrultusunda oluşan hedeflere ulaşılmasındaki süreçte rehberlik etmek” şeklinde ifade edilebilir. Koçluk hizmeti, organizasyonel bazda verildiği gibi bireysel bazda da verilebilir.

Genel anlamda profesyonel koçluk hizmeti, alanında uzmanlaşmış bir kişinin yapmış olduğu ücretli bir danışmanlık hizmetidir. Bu hizmet çerçevesinde danışanın amacı ve hedefleri yapılacak görüşmelerle belirlenir. Hedef doğrultusunda var olan durum analiz edilir. Elde edilen veriler üzerinde karşılıklı çalışma yapılarak nihai karar alınır. Bu karar ile belirlenen hedef yönelik verilecek hizmet, projelendirilerek bir yol haritası oluşturulur ve süreç başlatılır. Koç ile danışan birlikte etkileşim hâlinde belirlenen süreç boyunca iletişimde olurlar. Hedefe ulaşıldığında verilen koçluk hizmeti tamamlanır. Günümüzde verilen koçluk hizmetleri, içeriğine göre birtakım isimlerle anılmaktadır: Spor koçu, sağlık koçu, yaşam koçu, eğitim koçu vb.

Bilişim Koçluğu da yukarıda bahsedilen çerçeve doğrultusunda bilişim alanında danışanlarına hizmet vermek amacı ile oluşmuştur. Bu hizmeti veren kişiye “Bilişim Koçu” unvanı verilir. Bilişim Koçu verdiği hizmete göre sistem analisti, danışman, eğitmen, proje yöneticisi, çözüm üreten (yazılım mühendisi, ağ mühendisi, veri tabanı yöneticisi) vb. gibi görevleri üstlenir ya da destek verir. Bilişim Koçluğu hizmetleri, iki ana dalda toplanır: Kurumsal Bilişim Koçluğu ve Bireysel Bilişim Koçluğu. Örnek olarak organizasyonel çerçevede kurumların geliştirmek istedikleri yazılımlar, yenilemek istedikleri bilişim altyapıları veya bilgi sistemlerinde oluşturulmak istenen entegre yapılarda Bilişim Koçluğu desteği alması verilebilir. Bireysel çerçevede ise örnek olarak kişinin kendini yazılım alanında geliştirmek istemesi, gençlerin gelecekte kendilerine bilgi sistemleri alanında bir kariyer planı yapması gibi durumlarda Bilişim Koçluğu hizmetine ihtiyaç duyması verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim, Bilgi Sistemleri, Yazılım, Ağ, Veri Tabanı, Danışmanlık, Koçluk.

BİREYSEL BİLİŞİM KOÇLUĞU

Kariyer kavramı ile ilgili yapılan tanımlar birbirinin benzeridir. Bunlar, derlendiğinde kariyer; “kişinin bir meslekte çalışarak zaman içerisinde elde ettiği uzmanlıktır” şeklinde ortak bir tanıma ulaşmak mümkündür. Bu tanımlar oluşturulurken genel olarak iş odaklı düşünülmüştür. Ancak söz konusu tanımlarda geçen adımların ilki henüz işe başlamadan önce atılmaktadır. Aslında kariyer süreci işe başlarken yapılan planla değil, çok daha öncesinde atılacak gerek pratik gerekse teorik adımlarla başlamalıdır. Yani işe başlarken atılacak bu adımları atmaya başlamadan çok daha önce uygun bir kariyer planı yapılabilir ve kariyer sürecine bu şekilde başlanabilir. Böyle bir süreçte pratik/teorik ön eğitim aşamasının ardından duruma göre üniversite desteği ile hedeflenen meslek ya da iş gücü edinilir. Ardından başlanılacak iş, kariyer planının ikinci aşamasını oluşturur. Birey işe başladıktan sonra da kendini geliştirmeye devam eder, yetkinliklerini artırır, kendi alanında söz sahibi olur, hatta süreç içerisinde unvan sahibi bile olur.

Böyle bir kariyer süreci şöyle örneklendirilebilir: Birey müzisyen olmak istiyor ve 18 yaşında konservatuara girerek eğitimini tamamlayıp mezun oluyor ve bir piyano sanatçısı olarak kariyerine

0 (532) 624 9643

Servi Mah. İki Bülbül-2 Sok. Ata Apt. No:3/1, Kat:1 – Daire:83, 43030 – Merkez / KÜTAHYA

www.kendindenkendine.com

bilgi@kendindenkendine.com

KENDİNDEN KENDİNE®

Bilişim • Eğitim • Danışmanlık

başlıyor. Başka bir birey de kararını 10 yaşında vererek piyano sanatçısı olmak istiyor. Kendisi akademik eğitime başlamadan önce 18 yaşına kadar özel derslerle piyano eğitimini önceden tamamlıyor, üzerine konservatuvar eğitimi de eklendiğinde edinmiş olduğu yeterli pratik ve teorik bilgiler ile piyano sanatçısı olarak kariyerine başlıyor. Şimdi bu iki birey de 25 yaşlarında piyano sanatçısıdır...

Bilişim dünyasında durum çok daha farklı. Alanın kontrolsüz genişlemesi her geçen gün takibini güçleştirmektedir. Bu alanda kendisine gelecek düşünen çocuklar, gençler, üniversitede okuyanlar, mezun olanlar ve hatta ileri yaştaki emekli olanlar gibi bilişim alanına merak duyan bireyler mevcut. Bu seviyedeki birey bilişim alanındaki bir iş kolunu ya da unvanı kendine yakıştırır ve o doğrultuda hayal kurar. Ancak işin devamı bu kadar basit gelmiyor, birçoğu için hayal seviyesinde kalıyor.

1980'li yılların ikinci yarısında Almanya'daki üniversitelerde mühendislik için bilgisayar, tıp için bilgisayar, yazılım için bilgisayar hatta kimya için bilgisayar adları altında bilgisayar mühendisliği bölümleri vardı. Aynı dönemde elektronik için de ABD'de uçak için elektronik, tıp için elektronik vb. elektronik mühendislikleri vardı. 1990'lı yıllardan sonra ise dış ülkelerde bilgisayar mühendisliği dalını dinamik hâle getirdiler. Üniversiteler işletmelerle görüşüyor, istihdam ihtiyacı belirleniyor, gelen talep doğrultusunda teori ve pratik odaklı eğitim programı oluşturuluyor. Üniversite daha sonra -duruma göre- 2 veya 4 yıllık eğitim süreci ve istihdam garantili kısıtlı kontenjan ile öğrenci kabul ediyor. Dinamik oluşan bu teknisyenlik veya mühendislik programı belki iki sene öğrenci alıyor ve sonra almıyor. Bu durum henüz ortaokul veya lise seviyesine inmedi. Ancak alandaki eğilim dikkate alındığında, gelişmelerin bu yönde olacağı görünüyor. Çünkü bilgisayar alanındaki temel pratikler kreşlere kadar inmiştir.

Bireysel kapsamındaki "Bilişim Koçluğu Hizmeti"nin amacı da kişilerin zamanında karar verip hazırlanacak kariyer planı sürecinde, doğru adımlarla başarılı bir geleceğe ulaşmalarına yardımcı olmaktır. Özellikle 10 yaş üzeri gençler, gelecek planları konusunda son derece kararlılar. Verilmiş bu kararların tutarlı hâle gelmesi ve neticeye ulaşması için gerek o yaştaki bireyin gerekse ebeveynlerinin farkında olmadıkları bir desteğe ihtiyaçları vardır. Bu yaştaki bir gence düşündüğü mesleki branşa özel bir kariyer planı yapılması gerekir. Bu doğrultuda Bilişim Koçu ile birlikte harekete geçerek gencin adım adım hedefine ulaşmasına destek verilir.

Bilişim Koçları tarafından verilen destek süreci, son derece dinamik ve bir o kadar da esnektir. Çünkü düşünülen hedef ile yola çıkılan zaman arasındaki süre çok önemlidir. Bilişim Koçu, birey ile görüşme seansları düzenler. Bu seanslar sonunda önce birey gireceği yola hazır hâle getirilir. Neticede alınan karar doğrultusunda (belki birkaç alternatif hedef ile) yol haritası belirlenir. Gerekli ihtiyaçlar karşılanıp ortam oluşturulduktan sonra süreç başlar. Süreç boyunca birey ile rutin ara seanslar yapılır, reşit yaşta değil ise ebeveynleri ile iletişim kurularak kendilerinden dönüşler alınır. Plan dışı bir durum oluştuğunda sebepler tespit edilerek uygun bir şekilde müdahale edilir. Şayet bu durum planda bir sapmaya neden olmuş ise plana dönmek için gerekli çalışma yapılır.

KURUMSAL BİLİŞİM KOÇLUĞU

Eski dilde müşavir olarak ifadelendirilen kavram; bilgi ve düşüncesine itibar edilen, ileri görüşlü ehil kişiler için kullanılmakta idi. Günümüzde danışman olarak isimlendirilen aynı kelime özel bir alanda uzmanlaşmış kişi olarak tanımlanmaktadır. Kurum veya kuruluşlara uzmanı olduğu alanlarda birikim ve tecrübelerini danışman olarak paylaşmasına da danışmanlık adı verilmektedir.

Bilişim son yıllarda öyle geniş alana yayıldı ki ilişkilenmediği sektör kalmadı. İşletmeler de bir şekilde bilgi sistemlerini veya bilişim teknolojilerini kendi konusu olmasa dahi mutlaka kullanmakta. Özellikle

0 (532) 624 9643

Servi Mah. İki Bülbül-2 Sok. Ata Apt. No:3/1, Kat:1 – Daire:83, 43030 – Merkez / KÜTAHYA

www.kendindenkendine.com

bilgi@kendindenkendine.com

KENDİNDEN KENDİNE®

Bilişim • Eğitim • Danışmanlık

profesyonel işletmelerde işin devamlılığı ve tutarlılığı güncel süreçte; yenilikçi yaklaşımlar ve özgün atılımlar gelecekteki süreçte ön planda yer almaktadır.

Günümüzde işletmeler bilişim alanındaki ihtiyaçlarını satın alma aşamasında, alanında uzmanlaşmış firmalar ile görüşerek ihale süreçlerini yaşamaktalar. Burada üretilen çözüm, işletme ile firma arasındaki paylaşımın seviyesine göre değişim gösterir. Bu paylaşımın başarılı olabilmesi için en önemli kriter işletme tarafındaki gereksinimlerin doğru belirlenmesi ve mükemmel bir analiz ile projelendirilmesinde yatmaktadır. Ardından çözüm üretecek firmalar ile yapılacak görüşmeler neticesinde ancak ulaşılabilecek hedef profesyonellik kazanır.

İşletmeler sahip oldukları değerler doğrultusunda, bünyesinde bilişimin hemen her alanında danışman seviyesinde birikime sahip personel barındırırlar. Ancak bu tür işletmelerin sayıları çok fazla değildir. Bunun dışında vizyon sahibi işletmeler ise proje bazlı danışmanlık hizmeti alırlar.

Gerçekleşen danışmanlık hizmetleri, kimi zaman donanım alımı ve altyapı yenileme şeklinde kimi zaman yazılım alımı ve ilgili eğitimlerin verilmesi şeklinde olmakta. Bu konu detaylandırıldığında sonuç gelmez alternatifler üretilebilir. Ancak söz konusu süreçler bu kadar yalın seyremez. Uzman bir danışman rehberliğinde yürütülen bu süreçler yüzeysel bir bakışla detaylandırıldığında varlık analizi, ihtiyaç analizi, risk analizi, personel analizi gibi bir takım teknik çalışmalar gerçekleştirilir. Devamında yürütüme yönelik zaman çizelgesi ile yol haritası belirlenir. Ardından tahmini bütçe belirlenir. Avantajlar, dezavantajlar özetlendirilir. Neticede idari seviyenin dikkat ettiği bilgiler hazırlanarak yönetime sunulur. Onayın ardından teknik ve idari olmak üzere proje ekipleri oluşturularak süreç başlatılır.

Bu tür projeler klasikleşmiş yatırımlardır. Günümüzde büyük işletmeler, bu tür projelerin yanı sıra süreçlerin daha profesyonel yürütülmesi için personeline kariyer planları oluşturmakta ve bu doğrultuda toplu bilişim eğitimleri veya seminerlerine de yatırım yapmakta. Bu tür etkinlikler bazen kurum genelinde ilgili personele sektördeki yenilikleri takip etmek amacıyla, bazen de bilgi işlem personelinin bilgi birikimini güncellemek amacıyla olmaktadır. Bu tür projeler de uzman bir danışman rehberliğinde işletmeye özel olarak hazırlanmaktadır. İşletmelerdeki böyle yaklaşımlar personeline vizyon katmakta olup işletme bazında inovatif gelişmelere de yol açmaktadır.

Bilişim alanında gerçekleşen bu tür danışmanlık hizmetleri “Bilişim Koçluğu” başlığı altında yer almaktadır. İşletmenin büyüklüğü ne olursa olsun, hazırlanan her bir proje o işletmeye özel olarak yürütülür. “Bilişim Koçu” verilecek hizmete göre birikimlerinin yanı sıra yapılacak proje doğrultusunda tecrübe sahibi farklı uzmanlar ile de iş birliği yapabilir. İş birliği yapılacak uzman firma veya şahıslar ile iletişim kurmak da ayrı bir birikimdir. Örneğin “Bilişim Güvenliği Sistemi” konulu bir proje geliştirirken Bilişim Koçu sistemin oluşturulmasında rehberlik yapabilir ancak güvenlik testlerinin yapılmasında farklı bir uzman ile iş birliği içinde olur.

SONUÇ

Dünyada nadiren kullanılan “Bilişim Koçluğu” ve “Bilişim Koçu” kavramları, ülkemizde ilk defa bu çalışma ile gündeme gelmiştir. Bugüne kadar genel kapsamda danışmanlık olarak nitelendirilse de bilişim sektöründe yaşanan gelişmeler, bireylerde ve işletmelerde duyulan ihtiyaç bu kavramın doğmasına neden olmuştur.

Bireysel kapsamda kişilere verilen “Bilişim Koçluğu” hizmeti, özellikle kariyer gelişim rehberliği olarak hem kişiye değer katmakta hem de bilişim sektöründe yeni bir bilinç oluşturmaktadır. Kurumsal

0 (532) 624 9643

Servi Mah. İki Bülbül-2 Sok. Ata Apt. No:3/1, Kat:1 – Daire:83, 43030 – Merkez / KÜTAHYA

www.kendindenkendine.com

bilgi@kendindenkendine.com

KENDİNDEN KENDİNE®

Bilişim • Eğitim • Danışmanlık

kapsamdaki verilen “Bilişim Koçluğu” hizmetleri gerek işletmelere gerekse çalışanlarına vizyon katmakla birlikte inovasyonu da canlandırmaktadır.

Bilişim sektöründe daha bilinçli bireylerin yetişmesi ve vizyon sahibi işletmelerin artması için “Bilişim Koçluğu” hizmetleri gelecekte isminden çok söz ettirecek bir kavram olacaktır.

0 (532) 624 9643

Servi Mah. İki Bülbül-2 Sok. Ata Apt. No:3/1, Kat:1 – Daire:83, 43030 – Merkez / KÜTAHYA

www.kendindenkendine.com

bilgi@kendindenkendine.com